1. DİNÎ HİTABETTE KAYNAK SEÇİMİ

Başarılı bir dinî hitabet için hatibin hedef kitlesiyle kurduğu sağlıklı iletişim kadar anlatacağı konuyu da iyi bilmesi ve özümsemesi gerekir. Zira konusuna hakim olmayan bir konuşmacı muhataplarını gayet iyi gözlemlese ve tanısa bile faydalı bir konuşma yapamaz.

Din hizmetlerinin sağlam zemine dayanması için doğru veriye ihtiyaç vardır. Bunun için de dinî konularda kullanacak bilgi kaynağı öncelikle Kur'an-ı Kerim ayetleri ve Hz. Muhammed'in (s.a.v.) sünnetleridir. Hatibin düşünce dünyasını zenginleştirmesi ve kelimeleri yerli yerince kullanabilmesi beslendiği sahih kaynaklarla doğrudan ilişkilidir.

Ayet ve hadislerden beslenmeyen dinî hitabet, doğru bir çizgi üzerinde kalmayı başaramaz çünkü Kur'an-ı Kerim kendisinin anlaşılmasını ister. Din görevlisi bu konuyu bir kenara bırakırsa sonu gelmez sorunlara ve bilgi kirliliğine yol açar.[1] Öte yandan tefsir, hadis, fıkıh, kelam, siyer ve diğer alanlara ait kaynaklar da hatibin fikir dünyasını canlandıracak eserler arasındadır. Ancak bunlardan en üst seviyede yararlanabilmek için kaynak seçiminde dikkat edilmesi gereken bazı esaslar vardır.

Dinî hitabet yapılacağında öncelikle Kur'an-ı Kerim ve meallerine başvurulur. Meal seçiminde yazarın Arapçaya ve Türkçeye hâkimiyetine, aynı zamanda da İslami ilimlerdeki yetkinliğine dikkat edilir.

İslam tarihinde ilk dönemlerde kaleme alınmış klasik kaynaklar öncelikle seçilir. Bu kaynaklardaki bilgilerden beslenen ikinci el kaynaklar da hitabet esnasında kullanılabilir.

Kaynak olarak kullanılacak tefsir kitaplarından yararlanılırken Arap diline ve Kur'an ilimlerine hakim olduğu bilinen yazarların eserleri seçilir.

Hadis kitaplarında dinî bilgilerin yanında Peygamber Efendimizin uygulamaları, önerileri ve teşvikleri yer alır. Bu yüzden dinî hitabet yapacak kişinin sahih hadis kitaplarını kaynak olarak kullanması önemlidir çünkü inanan birisi Hz. Muhammed'i (s.a.v.) örnek alır ve onun sözlerini kendisine rehber edinir.

Siyer konusunda müsteşriklerin kaynak kitapları kullanılırken titiz davranmak gerekir. Zira bu tür kitaplarda inanç ve kültür farklılığı sebebiyle çarpıtılmış bilgiler bulunabilmektedir. İslam tarihi kitapları kaynak olarak kullanılırken de seçici olunur.

Bilimsel ve kültürel kitaplardan faydalanılırken vahiy merkezli ve bütünleştirici olan kaynaklar esas alınarak seçilmelidir.

MÜSTEŞRİK
bk. ORYANTALİZM
Din, dil, bilim, düşünce, sanat, tarih gibi alanlarda Doğu dünyasını inceleyen ve Doğu hakkında değer yargıları üreten Batı kaynaklı kurumsal faaliyet.

1. bk. Fatma Asiye Şenat, "İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Anlayarak Kur'an Okuma Durumları Üzerine Bir Çalışma", AÜİF Dergisi, 2011, S 1, s. 144-145.